

OBIO-UBQÑ CHRIST KE ISOÑ

Zechariah 6:12, 13; 12:9, 10; 14:4-21.

QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 428

Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: “Ndien Jehovah eyedi edidem ofuri isoñ emi; ke usen oro Jehovah eyedu kierakiet ye enyñ Esie kierakiet” (Zechariah 14:9).

Sabbath Isoñ

Ke Israel ema ekekabare edi idut ke Palestine, Abasi ama owuk ete ke mmọ enyene ndiyak isoñ oduok odudu ke kpukpru oyohọ isua itiaba. Mmọ ikenyeneke nditọ iñwañ, ndien mmọ ekenyene ndikpọñ se itibede inyuñ ikọri ke idem mmọ nnọ mme ubuene. Ekekot emi Sabbath isoñ. Edi nditọ Israel ikonimke mme ewuhọ Abasi, ntre Enye ama anam ntañ-mfep Judah ke Babylon ebighi osim isua 70 man ekem ke mme isua eke mmọ mikayakke isoñ oduok odudu.

Idahaemi isua 70 oro ama ekem ndien nditọ Israel ema etoñọ ndinyoñọ ñka ke Edisana Isoñ, ema enyuñ etoñọ ndifiak mbọp Itie-ukpono Abasi. Darius ekedi edidem mbon Media ye Persia emi akadade itie mbon Babylon nte mme andikara ofuri ererimbot. Zechariah ekedi kiet ke otu mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ emi Abasi okọdọñde ete okokwọrọ Ikọ ọnọ nditọ Israel ọtọñode ke ñkpọ nte isua 520 tutu osim 518 mbemiso Jesus edimana.

Mme Ntiñ-nnim-Ikọ Ke Abaña Ini Iso

Abasi ama ọnọ Zechariah ediwak ñkukut emi eketiñde ebaña mme ñkpọ-ntibe ini iso. Mme ñkpọ emi enye ekewakde nditiñ ikabañake edifiak mbọp Jerusalem ke ini oro, edi akanyan ubok owut emana mme anditiene-Christ mme ata Eti Ini ke iso emi midisimke kaña, oro edi ini ukara Christ ke Tọsin Isua ke isoñ. Mme Jew ke kpukpru ini, ekeyom ndikut nte Messiah mmọ edide ndinim ukara Esie man anam Israel edi okpọsọñ idut eke edikarade ofuri ererimbot. Ekedi idorenyin mmọ idahaemi, emi ediwak mmọ ekefiakde enyoñ eka Jerusalem, ema ekenyuñ etoñọ ndibọp obio, nte ke oro itreke ndidi ini obio-ubqñ Messiah ke isoñ.

Eketie nte ke nditọ Israel ekenyene ndibọ ufen kpukpru ini, ndien Zechariah ama anam añwaña nta ekeidide ntre: mmọ ikenyimeke ndinim mme ewuhọ Abasi. Enye ama ọdohọ mmọ ete: “Mbufo ekpe ikpe ke akpanikọ, yak kiet onyuñ anam mfọn ye mbom ye eken. Mbufo ekunyuñ etuk mme ebe-akpa ye eyen-akpa, ye esen owo, ye eyen ubuene; mbufo ekunyuñ eduak idiok kiet ye kiet ke esit mbufo” (Zechariah 7:9, 10). Mme ukpep-ñkpọ emi edi ata ukem ye se Jesus ekekpepde, emi mme owo mfin minyimeke ndidu uwem nte ukpep-ñkpọ emi etemedede. Edieke ekenode mme Jew ufen ke mmọ nditre ndinim ke akpanikọ, mme owo mfin emi minyimeke Ikọ Abasi eyebo ufen ñko.

Nditọ Israel ikonyimeke ndinim ibet Abasi, ema enyuñ “ekpa edem, enyuñ esọñ ibuot, enyuñ enam utoñ mmọ edobi, man ekukop. Mmọ enyuñ enim esit mmọ nte itiat adamant, man ekukop mbet ye ikọ oro Jehovah akadade Spirit Esie ọnọ ke ubok mme akpa prophet: ndien akwa iyaresit oto Jehovah mme udim. Ndien edikem, kpa nte enye okotde, ndien mmọ mikopke; kpa ntre ke mmọ ekekot, ndien ami ñkopke, Jehovah mme udim ọdohọ: ndien ami nsuan mmọ nnyeñe ke otu kpukpru mme idut emi mmọ mifiokke: Ndien isoñ emi ana ikpikpu ke edem mmọ: owo isañake ibe, inyuñ ifiakke edem: mmọ enyuñ enam edifon isoñ emi akabare edi ikpikpu” (Zechariah 7:11-14). Zechariah akada Spirit Abasi etiñ ntiñ-nnim ikọ ete okposuk edi nte mme Jew ekefiakde enyoñ Jerusalem ke ini oro, akana nte efiak esuan mmọ edon ke kpukpru mme idut, ndien baba owo kiet idibohọ mme edidiọñ emi Abasi akañwañade ọduok ke Palestine ke ini Nditọ Israel ekasukde ibuot enọ Abasi. Ini oro ama ọwọrọ osu ke ema ekekọñ Jesus ke eto.

Jesus Emi Ekesinde

Ke kpukpru ediwak isua eke ebede toñọ nte Zechariah eketiñ, mme Jew nte idut ikamaha ndinim ke akpanikọ nte ke Jesus edi Messiah emi mmọ ekeyomde, emi kpukpru mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ ñko ke

Akani Ediomi ekewetde ebaña. Jesus ama ọdọhọ ete ke mme Jew ekpekenyene ndidiño Imọ. Enye ama ọdọhọ mmọ eduñore Ñwed Abasi, ese se mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ ekewetde, koro “edi enye edi ntiense ọnọ Mi.” Edi oro ikanamke ufọn. Ke ini mmọ ekekọnde Enye ke eto, mmọ ekedọhọ ete: “Iyip Esie akpakam ọkọbọ nnyin ye nditọ nnyin” (Matthew 27:25).

Ke mmọ edibọde ufen nte ubiere-ikpe ke ini Akwa Ukut ikure, ke idiọk itie mmọ, mmọ eyetua eyom Messiah mmọ, ndien mmọ eyediño Jesus emi mmọ ekekọnde ke eto, ke ini Enye edidide ye ndisana ikọt Esie mme tọsin duop man edikpe ye mme idut emi edikade ndiñwana ekọn ye Jerusalem. Mmọ eyese Enye emi mmọ ekekimde, “eyenyuñ eseme enye, kpa nte owo esemedede ikpọn eyen, enyuñ etua enye” (Zechariah 12:10).

Odudu Mme Jew

Eyewot ubak iba ke otu mbahare ita mme Jew ke ini Ukut Jacob, edi eyenyaña ñsuhọ mme Jew ke ini mmọ edinyimede Jesus nte Messiah mmọ. Adañaoro ke Enye eyeñwana ekọn ọnọ mmọ onyuñ ọnọ mmọ odudu, eyenyene odudu tutu “mmeme-mmeme owo ke otu mmọ eyebiet David ke usen oro; ufọk David eyenyuñ ebiet Abasi, ebiet angel Jehovah ke iso mmọ. Ndien ama ekem ke usen oro, nyeyom ndisobo kpukpru mme idut eke edide ndiñwana ekọn ye Jerusalem” (Zechariah 12:8, 9).

Edidem Ndidem

Ke ini kpukpru ufen edikurede, Jesus eyetọnọ ukara emem Esie ke isọn, ye ebekpo ukara Esie ke Jerusalem. Enye eyedi Edidem ndidem ye Ọbọn mbọn. Zechariah ama ewet abaña utọ ini oro ete, “O adiaha Zion, kwọ nyuñ dara: koro, sese, mmọn ndi ndiduñ ke ufọt fo: ke edi uyo Jehovah. Ndien ediwak mme idut eyedian idem mmọ ye Jehovah ke usen oro, eyenyuñ edi ikọt mi; ndien ami nyeduñ ke ufọt fo, ndien afo eyefiọk ete ke Jehovah ọmọdọn mi utom ke ọtọ fo. Ndien Jehovah eyeda Judah udeme esie enyene ke edisana isọn, onyuñ emek Jerusalem ñko” (Zechariah 2:10-12).

Mme Jew emi ekefiakde enyọn Jerusalem ke eyo Zechariah ema etim esin ifik ke ndibọp Itie-ukpono Abasi, edi enye ama ọdọhọ ete ke ini Messiah mmọ edidide ke Enye eyebọp Itie-ukpono Abasi efen: “Ntem ke Jehovah mme udim ọdọhọ, ete, Sese, owo emi Nsekhe edide enyiñ esie; ndien enye eyeshe ke ọtọ esie, onyuñ ọbọp Itie-ntuak ibuot Jehovah; kpa enye edibọp temple Jehovah; enye eyenyuñ ada ubọn, ndien enye eyetie ke ebekpo esie, onyuñ akara; onyuñ edi oku etie ke ebekpo esie: uduak emem eyenyuñ odu ke ufọt mmọ mbiba” (Zechariah 6:12, 13).

Isaiah ñko ama etiñ abaña Jesus nte Ñkọk, ke enye ọkọdọhọde ete: “Ndien nsekhe kiet eyetibe ke etak eto Jesse, ñkọk eyenyuñ asiaha ke oruñ esie. Ndien Spirit Jehovah eyedoro enye ke idem, . . . Spirit ifiọk ye uteñe Jehovah” (Isaiah 11:1, 2).

Emenere Isuñi Efep

Erimbot emi akanam inyeneke utọ andikara emi edibietde Jesus. Ke ini Enye edikarade, eyemenere isuñi emi okodorode ererimbot ke idem ke ini Adam akanamde idiọk-ñkpọ efep. Mme ekọn ididuhe aba nditimere mme idut, udọnọ ye unana emi enamde owo efuhọ ididuhe aba, mbiet ye nduyip ididuhe aba ndibiat se etode. Enye eyenyene ifiọk eke ekemde ndiñwam ke mfina: Enye eyema kpukpru owo onyuñ anam kpukpru owo ema kiet eken man baba owo kiet okudu emi etiede nte anana-owo. Enye eyenam mme ebiet-iduñ ye ndinem ebiet edu enọ kpukpru owo.

Ke ata ediwak isua mme Jew ikenyeneke obio, edi Abasi ama anam eñwọnọ ọnọ mmọ ete: “Ñkani iren ye ñkani iban eyetie kaña ke aña Jerusalem, kpukpru owo ye esañ ke ubọk oto ke ata usọn. Ndien nditọ iren ye nditọ iban eyenyuñ eyọhọ ke aña obio emi, ke ebre mbre ke aña esie” (Zechariah 8:4, 5). Nte oro ibietke ñkpọ emi ọyọhọde ye emem? Owo emi ofiomode mmọ ididuhe, ndiọi ukara idinyuñ iduhe ndida ñkpọ-ndik ntiene mmọ. Eyetim ese ebaña ñkani owo, ndien mmọ eyenem esit, ndien nditọwọn ye mkparawa eyeyuhọ ke se Ọbọn edinode mmọ. Ọbọn eyetañ mme Jew ke kpukpru idut ererimbot afiak edi ke Jerusalem ke ini ukara Christ ke Tọsin isua: “Nnyuñ nda mmọ ndi, ndien mmọ eyeduñ ke ufọt Jerusalem: ndien mmọ eyedi ikọt mi, ami nyenyuñ ndi Abasi mmọ ke akpanikọ ye ke edinen ido” (Zechariah 8:8).

Mmọ eyeforo n̄ko. “Koro mkpasip eyetot; Vine eyebo mfri esie, isoñ eyenyuñ ọno mbuñwum esie, ikpa-enyoñ eyenyuñ ọno mbara esie; ndien nyenam mbio emi esuhode eda kpukpru n̄kpọ emi enyene” (Zechariah 8:12).

Iwọrọke Kaña Isu

Mme Jew emi ewakde ekan million iba ema efiak enyoñ eka Palestine, ndien mfin emi flag idut mme Jew ọmọwuhọ ke isoñ mmọ, edi ini emi Zechariah eketiñde abaña idisimke kaña. Jesus iduñke ke ufot mmọ idahaemi ndien ke akpanikọ, emem iduhe kaña inọ mmọ. Ke kpukpru adaña obio mmọ, mme asua mmọ ke ebebet ndifina mmọ, ndien n̄kpọ ọsoñ ke idut oro eti-eti koro ibighike nte ata ediwak owo ekenyoñ edi, ikamake n̄kpọ ndomo kiet ndida ndu uwem. Se ikande-kan oro edi, mbon Palestine ikponoke Jesus. Mmọ emi ikemeke ndidi kaña “nsuhọ” emi edinyañade ke utit Akwa Ukut.

Akwa Unyek-Isọñ

Ke usen oro Jesus edidide ye ndisana ikot Esie nditoñọ ukara Esie ke isoñ, ukot Esie eyeda ke enyoñ Obot Olive, ekpere Jerusalem, ndien akwa unyek-isoñ eyedu. Isoñ eyesiaha onyuñ abahare obot oro ke mbak iba, ye akwa ebedeñ ke ufot. Mme owo emi ekedude ke ini Akani Ediomu ikawakke ndikop mbaña unyek-isoñ, edi enyene-ndik kiet ama otibe ke eyo Uziah ndien Zechariah ama etiñ ete ke enye emi editibede ke ini emi Jesus edidide edinyuñ etie ntre: eyesoñ odudu tutu mme owo eyefehe eka ke mme obot ndiyom ubọhọ.

Mme Odu-uwem Mmọñ

Ke n̄kañ Spirit, n̄ko, odu-uwem mmọñ eyewet ọwọrọ ke Jerusalem. Jesus ama awak nditiñ mbaña Spirit Abasi nte mmọñ. Enye ama ọdọhọ n̄wan oro ke mben obube mmọñ ke Samaria ete, “Owo ekededi eke ọnwoñde mmọñ emi Ami ndinode enye idikopke nsat-itọñ aba: edi mmọñ oro ndinode enye eyekabare edi idim mmọñ ke esit esie eke otopde akabare ọwọrọ edi nsinsi uwem” (John 4:14). Ke akpatre akwa usen usoro mbemiso ekọñ Enye ke eto, Enye ama ofioro: “Edieke owo ekededi okopde nsat-itọñ, yak enye etiene Mi edi ediñwoñ. Owo eke ọbuotde idem ye Ami, nte N̄wed Abasi ọdọhode, akpa odu-uwem mmọñ eyeto enye ke idem ọwọrọ. Enye ọdọhọ emi abaña Spirit emi mmọ emi ebuotde idem ye Enye edibode; koro ikonhọ Spirit kaña” (John 7:37-39). Ke ini Jesus edikarade ke isoñ, “ifiok uboñ Jehovah eyeyohọ ke ererimbot, kpa nte mmọñ ofukde inyañ” (Habakkuk 2:14). Jesus eyeda ọyohọ ukara ke ererimbot ndien Enye eyekara ke edinen ikpe ye mfon-ido. Kpukpru owo ke kpukpru ebiet eyeka ke Jerusalem ndikpono Abasi. “Ke mme usen oro ke owo duop eke etode ke kpukpru usem mme idut edimum, kpa mmọ edimum eyen Judah kiet utọñ ọfọñidem, ete, Eyak nnyin ika ye mbufo: koro nnyin imokop ite ke Abasi odu ye mbufo” (Zechariah 8:23).

Mme owo eyemana ye nda-mmana idiok-uduot ke ini ukara Christ ke Tọsin Isua, ndien ndusuk mmọ idinyimeke ndika ke Jerusalem n̄katuak ibuot n̄ọ Abasi. Nte ufen, Abasi ama ọdọhọ ete ke Imọ iyemum enyoñ man edim okudep ke isoñ mmọ. Edieke mmọ ekade iso etre ndika, ke Imọ iyedon idiok udon etiene mmọ. Mme owo iditreke ndikop uyo Abasi sia Enye ye ndisana ikot Esie edikarade ke esañ ukwak. “Ndien Jehovah eyedi edidem ofuri isoñ emi; ke usen oro Jehovah eyedu kierakiet, ye enyiñ esie kierakiet” (Zechariah 14:9).

Ke ini mme idut edokde eka Jerusalem ndikpono Abasi nnyuñ n̄nim usoro mme Ataya, editie nte ata akwa mboho-ataya (campmeeting). Kpukpru owo eyediana kiet ke mbuotidem kiet enyuñ ebuana kpukpru n̄kpọ otọ kiet. Mmọ eyekpono Abasi ke esit kiet. Idem mme enañ-mbakara mmọ eyebiom idiñọ emi: “EDISANA N̄KPỌ JEHOVAH.” Ukpuhore ididuhe ke ufot Jew ye mme Idut (Gentile). Nso utọ ini eke ọyohode ye uboñ ebet mme anam-akpanikọ emi emade ndikpono Abasi idahaemi, emi enyuñ ebeñede idem mmọ ke kpukpru usuñ nte ekpekekeme man edu ke mbeñe-idem ebet eridi Jesus!

MME MBUME

- 1 Nso idi ntak emi Judah okodude ke ntañ-mfep ke isua 70?
- 2 Nso ke Zechariah akawak nditiñ ntiñ-nnim ikọ mbaña?
- 3 Didie ke nditọ Israel ekebọ Eti-mbuk emi Abasi ọkọnọde mmọ?
- 4 Nso idinam mme Jew eseme ekot Messiah mmọ?
- 5 Mmọ editua didie?
- 6 Didie ke Jesus edibọrọ mme Jew ke ini mmọ edikotde Enye?
- 7 Anie edikara ererimbot ke Tọsin-isua? Nso utọ andikara ke Enye edidi?
- 8 Mme anie edikpono Abasi ke Tọsin-isua ukara Christ?